

BS/112/2009

JAK CIĘ WIDZĄ, TAK CIĘ PISZĄ –
POLACY O ZNACZENIU WYGLĄDU
W ŻYCIU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Z przesłania zawartego w tytułowym przysłowiu wynika m.in., że wygląd danej osoby jest z reguły pierwszym przekazem, który dociera do innych uczestników interakcji i bywa czynnikiem „ustawiającym” cały jej przebieg. W szerszym znaczeniu – jako pewne continuum – wygląd staje się znakiem charakteryzującym miejsce człowieka w społeczeństwie. Druga część tego powiedzenia – „tak cię piszą” – oznacza, że ludzie są oceniani przez innych na podstawie tego, jak wyglądają. W kulturze współczesnej wygląd jest przede wszystkim zewnętrznym obrazem naszej osobowości – gustów estetycznych, tożsamości kulturowej, tego, jak się definiujemy wobec innych. Dawniej wprost określał miejsce w strukturze społecznej, większość klas społecznych miała właściwe sobie „mundury” i związane z nimi kodeksy zachowań. Obecnie szeroko rozumiane „mundury” należą raczej do przeszłości, aczkolwiek w wielu środowiskach wciąż pozostają znakiem przynależności zawodowej i społecznej.

Zmiany, które dokonały się w polskim społeczeństwie w ciągu dwudziestu lat funkcjonowania gospodarki rynkowej, dotyczą także sfery wyglądu. W porównaniu z okresem PRL współczesna ulica jest dużo bardziej kolorowa, przy czym nie chodzi tu tylko o dostępność markowych ubrań, ale przede wszystkim o większe zróżnicowanie, wielość stylów i subkultur. Kapitalizm wyraźnie zróżnicował polskie społeczeństwo i dotyczy to zarówno poziomu dochodów i stopy życiowej, jak też wielu innych wiążących się z tym zewnętrznymi czynnikami statusu. Mimo iż we współczesnym społeczeństwie ubiór nie jest już elementem identyfikacji społecznej, lecz przede wszystkim znakiem akceptowanego stylu życia, dbałość o wygląd wydaje się jednym z czynników, który w ostatnich latach nabral znaczenia. Dotyczy to zarówno „wrośniętego” w garnitur i krawat człowieka korporacji, jak i osób identyfikujących się z subkulturami i np. poświęcającymi czas na pracobłonną konserwację swoich dredów, farbowanie irokeza lub też spędzających długie godziny na siłowni.

W ostatnim sondażu¹ zapytaliśmy Polaków m.in. o ocenę znaczenia wyglądu w ich życiu. Chcieliśmy także sprawdzić, czy wiążą oni dobrą prezencję z osiąganiem sukcesów

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (230) przeprowadzono w dniach 2–8 lipca 2009 roku na liczącej 1125 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

w życiu osobistym i zawodowym. Zapytaliśmy ich również, czy są zadowoleni z własnego wizerunku oraz czy chcieliby w nim coś zmienić.

Zdecydowana większość Polaków jest zdania, że dobra prezencja człowieka sprzyja powodzeniu w życiu osobistym i zawodowym – prawie trzy czwarte badanych (po 72%) podziela tego rodzaju opinię. Przy czym znaczenie wyglądu dla kariery zawodowej wydaje się nawet nieco większe niż dla życia osobistego – niemal jedna trzecia ankietowanych stwierdza, że w tej sferze atrakcyjny wygląd praktycznie przesądza o możliwości sukcesu.

Tabela 1

W jakim stopniu, Pana(i) zdaniem, wygląd zewnętrzny człowieka, jego prezencja wpływa na osiągnięcie sukcesów, powodzenie:*	
♦ w życiu osobistym	
Wygląd nie ma wpływu na powodzenie życiowe człowieka	3%
Wygląd ma niewielki wpływ na powodzenie życiowe człowieka	4%
Odpowiedź neutralna	20%
Wygląd ma duży wpływ na powodzenie życiowe człowieka	43%
Wygląd przesądza o powodzeniu życiowym człowieka	29%
Trudno powiedzieć	1%
♦ w karierze zawodowej	
Wygląd nie ma wpływu na powodzenie życiowe człowieka	3%
Wygląd ma niewielki wpływ na powodzenie życiowe człowieka	4%
Odpowiedź neutralna	20%
Wygląd ma duży wpływ na powodzenie życiowe człowieka	40%
Wygląd przesądza o powodzeniu życiowym człowieka	32%
Trudno powiedzieć	1%

* Ankietowani określali swoje poglądy na 10-punktowej skali, na której 1 oznaczało, że wygląd nie ma wpływu na powodzenie życiowe człowieka, a 10 – że przesądza o powodzeniu życiowym człowieka

Niemal wszyscy Polacy (90%) przywiązują dużą lub bardzo dużą wagę do własnego wyglądu. Warto podkreślić, że jego znaczenie doceniają zarówno mężczyźni (88%), jak i kobiety (92%). Sprawą bardzo istotną dla Polaków jest także wygląd innych ludzi, choć w tym wypadku wskazania nie są już tak jednoznaczne (83%). W porównaniu z pomiarem sprzed sześciu lat oceny Polaków praktycznie się nie zmieniły.

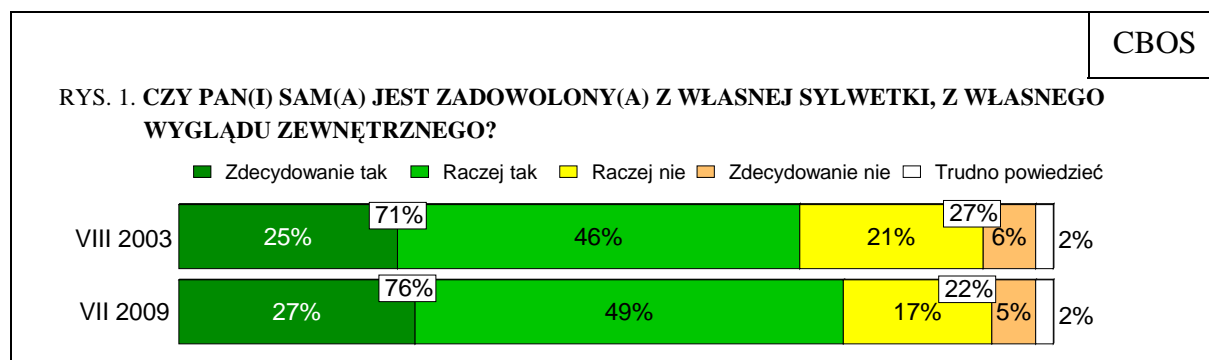
Tabela 2

Porozmawiajmy o znaczeniu wyglądu zewnętrznego w życiu. Czy [...] jest dla Pana(i) ważny czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	VIII 2003		VII 2009	
	w procentach			
♦ własny wygląd				
Zdecydowanie ważny	45	90	48	90
Raczej ważny	45		42	
Raczej nieważny	8	9	8	9
Zdecydowanie nieważny	1		1	
Trudno powiedzieć	1		1	
♦ wygląd innych ludzi				
Zdecydowanie ważny	34	82	30	83
Raczej ważny	48		53	
Raczej nieważny	14	16	15	16
Zdecydowanie nieważny	2		1	
Trudno powiedzieć	2		1	

ZADOWOLENIE Z WŁASNEGO WYGLĄDU

Na wygląd ludzi składa się nie tylko strój, ubranie czy wszelkiego rodzaju „mundury”, ale przede wszystkim ich fizyczność, to, jakie mają sylwetki, jak są zbudowani i jak się tym ciałem posługują, jak się noszą. Wydaje się, że obecnie troska o wygląd w dużo większej mierze polega na dbałości o własną fizyczność, własne ciało, niż dawniej, kiedy przedmiotem starań był przede wszystkim strój. Także możliwości zmiany w tym zakresie wydają się nieporównywalnie większe – począwszy od zabiegów chirurgii plastycznej, programów diet czy ingerencji kosmetycznych, po treningi, odżywki i „budowanie” własnej sylwetki.

Trzy czwarte Polaków (76%) akceptuje swój wygląd i wyraża zadowolenie z własnej sylwetki, przy czym 27% całkowicie aprobuje swój wizerunek. Nieco ponad jedna piąta ankietowanych (22%) nie jest zadowolona z własnego wyglądu, w tym co dwudziesty (5%) zupełnie nie akceptuje swojej fizyczności.

W porównaniu z pomiarem sprzed sześciu lat o 5 punktów zwiększył się odsetek Polaków akceptujących swój wygląd. W takim samym stopniu zmniejszyła się liczba tych, którzy w trudem patrzą na siebie w lustrze.

Z własnego wyglądu dużo częściej zadowoleni są mężczyźni (85% głosów akceptacji, 14% niezadowolenia), natomiast kobiety pozostają wobec siebie zdecydowanie bardziej krytyczne (67% aprobaty, 30% dezaprobaty). Niezadowolenie ze swojej fizyczności rośnie wraz z wiekiem, choć osobom mającym co najmniej 65 lat zapewne łatwiej się pogodzić ze swoim wizerunkiem, gdyż – jak można sądzić – dla nich ta sfera życia traci już na znaczeniu. Natomiast im młodszy są respondenci, tym częściej akceptują swój wygląd.

Tabela 3

Wiek	Czy Pan(i) sam(a) jest zadowolony(a) z własnej sylwetki, z własnego wyglądu zewnętrznego?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
18–24 lata	87	11	1
25–34	82	17	1
35–44	75	24	1
45–54	75	23	2
55–64	65	34	1
65 lat i więcej	69	24	7

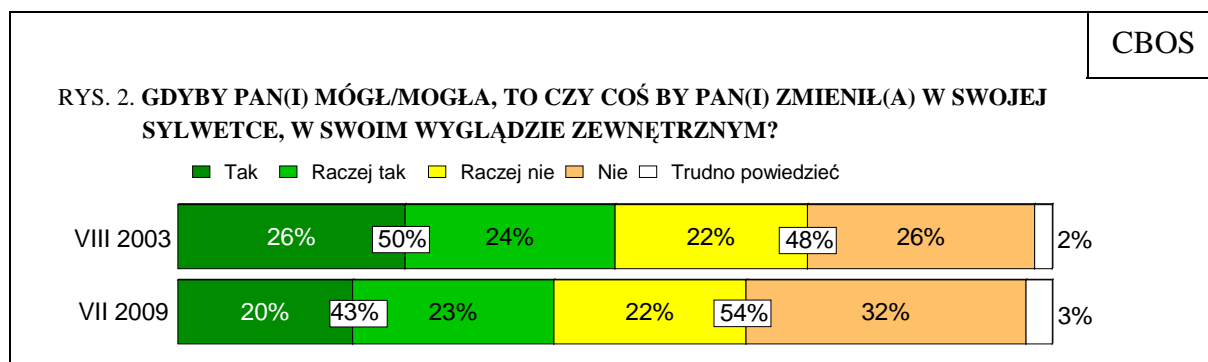
O tym, że ocena własnego wyglądu ma w dużej mierze charakter psychologiczny, świadczy fakt, że wyraźnie idzie ona w parze z samooceną materialną. Im gorsza ocena własnej sytuacji materialnej, tym mniejsza akceptacja swojego wyglądu. Wśród respondentów niezadowolonych z własnych warunków materialnych 63% akceptuje swój wygląd (34% nie akceptuje), natomiast wśród zadowolonych z sytuacji materialnej – 84% (wobec 16% nieaprobujących). Natomiast nie widać takiej zależności, jeśli weźmiemy pod uwagę wysokość deklarowanych dochodów – jedynie w grupie najlepiej zarabiających (powyżej 1500 zł na osobę w rodzinie) akceptacja własnej fizyczności jest nieco częstsza (78%) niż w pozostałych (72%–74%).

Co ciekawe, wśród badanych deklarujących lewicowe poglądy polityczne potencjał krytycyzmu wobec własnego wyglądu jest wyższy niż wśród pozostałych respondentów.

Tabela 4

Deklarowane poglądy polityczne	Czy Pan(i) sam(a) jest zadowolony(a) z własnej sylwetki, z własnego wyglądu zewnętrznego?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Lewicowe	69	31	0
Centrowe	76	22	2
Prawicowe	78	20	2
Trudno powiedzieć	76	21	4

Większość Polaków (54%) nie chce nic zmieniać w swoim wyglądzie, natomiast ponad dwie piąte (43%) chętnie coś by w nim poprawiło. W porównaniu z pomiarem sprzed sześciu lat odsetek ankietowanych, którzy przyznają, że coś by zmienili w swoim wizerunku, wyraźnie spadł (o 7 punktów), wzrósł zaś (o 6 punktów) odsetek osób niezamierzających tego robić.

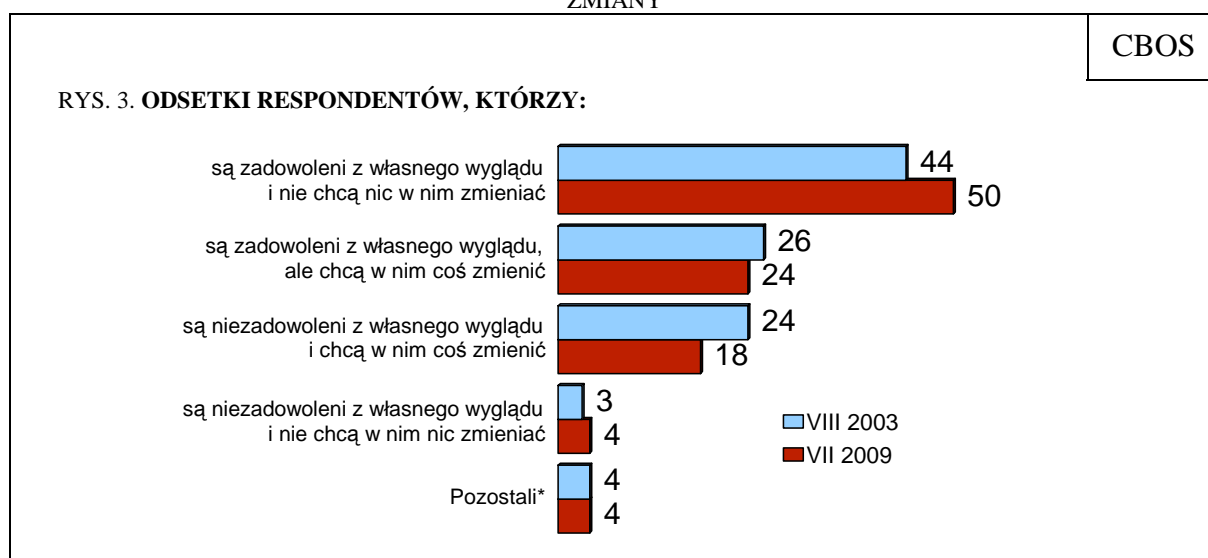
Jest zrozumiałe, że odpowiedzi na oba pytania – o akceptację swojego wyglądu i chęć jego zmiany – są silnie skorelowane. Wśród badanych zadowolonych ze swojego wizerunku większość (67%) nie chciałaby w nim nic zmieniać, ale prawie jedna trzecia (32%) mimo akceptacji swojej sylwetki coś by jednak w niej skorygowała. Polacy niezadowoleni z własnej powierzchowności wydają się bardziej konsekwentni w swoich przekonaniach – zdecydowana większość z nich (80%) deklaruje chęć zmiany swojego wyglądu. Co szósty respondent niezadowolony ze swojego wizerunku (17%) nie chce lub nie może nic z nim zrobić.

Tabela 5

Czy Pan(i) sam(a) jest zadowolony(a) z własnej sylwetki, z własnego wyglądu zewnętrznego?	Gdyby Pan(i) mógł/mogła, to czy coś by Pan(i) zmienił(a) w swojej sylwetce, w swoim wyglądzie zewnętrznym?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	32	67	1
Nie	80	17	3
Trudno powiedzieć	22	39	39

Odpowiedzi na oba omawiane pytania pozwalają na wyodrębnienie czterech grup respondentów różniących się postawą wobec swojego wyglądu. Połowa Polaków (50%) jest zadowolona ze swojego wizerunku i nie chce nic w nim zmieniać. Co czwarty respondent (24%) – pomimo deklarowanej satysfakcji – myśli o dokonaniu pewnych korekt w swoim wyglądzie. Nieco mniejsza liczba ankietowanych (18%) jest niezadowolona ze swojej powierzchowności i chciałaby w związku z tym coś w niej zmienić. Zaledwie czterech Polaków na stu wyznaje, że wprawdzie nie są usatysfakcjonowani swoim wizerunkiem, ale nie odczuwają potrzeby jego zmiany.

KORELACJA ZADOWOLENIA (LUB NIEZADOWOLENIA) Z WŁASNEGO WYGLĄDU Z GOTOWOŚCIĄ DO JEGO ZMIANY

* Respondenci, którzy przynajmniej na jedno z pytań udzielili odpowiedzi „trudno powiedzieć”

W ciągu ostatnich sześciu lat wzrósł (o 6 punktów) odsetek Polaków akceptujących bez zastrzeżeń swój wizerunek – zadowolonych z własnego wyglądu i niemających zamiaru czegokolwiek w nim zmieniać. W takim samym stopniu zmniejszyła się liczba tych, którzy nie są zadowoleni z własnego wyglądu i chcieliby w nim dokonać jakichś zmian. Nieznacznie (o 2 punkty) obniżył się również odsetek osób zadowolonych, które jednak chciałyby dokonać jakichś korekt w swoim wyglądzie.

MUSZĘ COŚ ZROBIĆ Z WŁOSAMI...

Polakom, którzy chcieliby zmienić lub poprawić swoją sylwetkę, najbardziej zależy na schudnięciu: ponad połowa tej grupy ankietowanych (57%) myśli o „zrzuceniu paru kilogramów” – jak to najczęściej określano. (Sześć lat temu o schudnięciu mówiło 53%

badanych.) Pozostałe głosy są bardziej rozproszone. Na kolejnych miejscach listy najbardziej pożądanym zmian we własnym wyglądzie znalazły się: poprawa figury, proporcji ciała (9%) oraz stanu włosów, ich koloru, długości, gęstości czy też zmiany fryzury (8%), co w większym stopniu dotyczy kobiet niż mężczyzn. Część ankietowanych (7%) jest niezadowolona ze swojego wzrostu, chcieliby mieć kilka centymetrów więcej. O tym, żeby nieco przytyć, nabrać ciała, mówiło 6% respondentów (częściej mężczyźni niż kobiety). Z drugiej strony inni zmniejszyliby swoją wagę, a przede wszystkim brzuch (5%). Co dwudziesty respondent (po 5%) chcący coś zmienić w swoim wyglądzie mówi o odzyskaniu lub poprawie sprawności fizycznej, korekcie wyglądu twarzy, najczęściej likwidacji zmarszczek, lub zmianie kształtu kluczowych części korpusu – biustu i pośladków (tego rodzaju deklaracje składały wyłącznie panie). Natomiast wyłącznie panowie chcieliby mieć bardziej muskularne ciało – co dziesiąty mężczyzna niezadowolony ze swojego wyglądu poprawiłby swoją muskulaturę (w skali ogółu – 4%). Ankietowani mówili jeszcze o chęci zadbania o zęby, stan lub wygląd uzębienia lub ogólnym odmłodzeniu się (po 3%), a także o wyleczeniu lub poprawie wyglądu nóg oraz zmianie kształtu nosa, uszu, brody lub jakiejś innej części twarzy (po 2%).

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW, KTÓRZY CHCIELIBY COŚ ZMIENIĆ W SWOIM WYGLĄDZIE (N=480)

Tabela 6

Co zmieni(a)by Pan(i) w swojej sylwetce, w swoim wyglądzie?	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Chciał(a)by(m):	w procentach		
– wyszczupleć, schudnąć, zrzucić kilogramy itp.	57	61	55
– zmienić figurę, proporcje ciała	9	7	11
– zadbać o włosy (mieć ich więcej, wzmocnić, zmienić kolor, długość itp.)	8	5	9
– być wyższy(a)	7	7	7
– nabrać ciała, przybrać na wadze, przytyć	6	8	4
– zmniejszyć brzuch	5	6	5
– odzyskać sprawność fizyczną, energię, zdrowie, urodę; poddać się operacji plastycznej	5	4	5
– poprawić biust, pośladki i inne części tułowia	5	0	7
– poprawić wygląd twarzy (w tym zlikwidować zmarszczki, blizny, sińce pod oczami, zastosować lifting itp.)	5	3	6
– mieć większe mięśnie, poprawić muskulaturę, umięśnienie	4	10	0
– zadbać o nogi – wyleczyć, wyszczupleć, wydłużyć itp.	2	0	3
– zadbać o zęby – wyleczyć, skorygować zgrzyz, wybielić, wstawić nowe itp.	3	3	3
– odmłodzić się – ogólnie	3	1	4
– zmienić kształt nosa, uszu, brody i innych części głowy	2	0	3

Wyniki badań dotyczących wyglądu Polaków wskazują, że w ostatnich latach dość wyraźnie poprawiło się ich samopoczucie i samoocena w tym względzie. Wydaje się, że mimo kryzysu oraz zagrożeń związanych ze stanem gospodarki i rynku pracy ludzie są szczęśliwsi – częściej niż sześć lat temu akceptują swój wygląd, rzadziej są z siebie niezadowoleni i rzadziej czują się w obowiązku coś zmienić w swoim wizerunku. Aż połowa Polaków jest zadowolona ze swojego wyglądu i nie chciałaby w nim niczego zmieniać. Jednocześnie respondenci doceniają znaczenie wyglądu w życiu społecznym i przywiązują do niego ogromną wagę. Zdaniem większości ankietowanych, wygląd ludzi ma kluczowe znaczenie zarówno dla powodzenia w życiu osobistym, jak i – może nawet w nieco większym stopniu – w osiągnięciu sukcesów w życiu zawodowym i robieniu kariery.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Porozmawiajmy teraz o znaczeniu wyglądu zewnętrznego w życiu. Czy własny wygląd jest dla Pana(i) ważny czy też nie?			Liczba osób
		Ważny	Nieważny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		90	9	1	1124
Płeć	Mężczyźni	88	11	1	535
	Kobiety	92	7	1	589
Wiek	18-24 lata	94	6		156
	25-34	93	6	1	212
	35-44	90	8	2	163
	45-54	89	11	1	201
	55-64	89	11		189
	65 lat i więcej	88	9	3	203
Miejsce zamieszkania	Wieś	90	9	1	420
	Miasto do 20 tys.	88	10	2	154
	20-100 tys.	90	9	1	212
	101-500 tys.	93	7		183
	501 tys. i więcej mieszk.	91	8	1	155
Wykształcenie	Podstawowe	86	11	3	287
	Zasadnicze zawodowe	89	11	0	287
	Średnie	93	7	1	385
	Wyższe	94	5	1	165
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	95	5		94
	Średni personel, technicy	94	6		42
	Pracownicy adm.-biurowi	93	7		85
	Pracownicy usług	86	11	3	73
	Robotnicy wykwalifikowani	87	13	0	137
	Robotnicy niewykwalifik.	97	3		61
	Rolnicy	90	10		56
	Pracujący na własny rach.	100			38
Bierni zawodowo	Renciści	88	10	2	88
	Emeryci	87	11	2	243
	Uczniowie i studenci	98	2		81
	Bezrobotni	85	15		77
	Gospodynie domowe i inni	92	6	2	49
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	94	6		148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	88	10	2	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	92	7	1	274
	prywatnym gosp. rolnym	92	8		50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	87	11	2	234
	501-750	92	8	1	187
	751-1000	90	10	1	191
	1001-1500	91	7	1	163
	Powyżej 1500 zł	91	9		136
Ocena własnych war. mater.	Złe	84	14	2	195
	Średnie	90	9	1	505
	Dobre	94	6	0	423
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	95	1	3	68
	Raz w tygodniu	94	6	1	556
	1-2 razy w miesiącu	92	7	1	170
	Kilka razy w roku	84	15	1	204
	W ogóle nie uczestniczy	81	18	2	126
Poglądy polityczne	Lewica	94	6		150
	Centrum	90	10	0	337
	Prawica	92	8	0	362
	Trudno powiedzieć	87	10	3	274

Tabela 2

		Porozmawiajmy teraz o znaczeniu wyglądu zewnętrznego w życiu. Czy wygląd innych ludzi jest dla Pana(i) ważny czy też nie?			Liczba osób
		Ważny	Nieważny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		83	16	1	1125
Płeć	Mężczyźni	83	16	1	535
	Kobiety	82	16	2	590
Wiek	18-24 lata	83	15	2	156
	25-34	79	20	1	212
	35-44	81	17	2	163
	45-54	85	15		201
	55-64	84	15	1	189
	65 lat i więcej	85	13	3	204
Miejsce zamieszkania	Wieś	83	16	1	421
	Miasto do 20 tys.	82	16	1	154
	20-100 tys.	83	15	2	212
	101-500 tys.	85	14	2	183
	501 tys. i więcej mieszk.	79	19	2	155
Wykształcenie	Podstawowe	82	16	3	288
	Zasadnicze zawodowe	82	17	1	287
	Średnie	82	17	1	385
	Wyższe	86	14		165
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	84	16		94
	Średni personel, technicy	81	19		42
	Pracownicy adm.-biurowi	82	17	1	85
	Pracownicy usług	82	16	2	73
	Robotnicy wykwalifikowani	79	20	1	137
	Robotnicy niewykwalifik.	88	12		61
	Rolnicy	87	13		56
	Pracujący na własny rach.	87	13		38
Bierni zawodowo	Renciści	78	21	1	88
	Emeryci	84	13	3	244
	Uczniowie i studenci	88	10	2	81
	Bezrobotni	80	19	1	77
	Gospodynie domowe i inni	75	23	2	49
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	82	18	1	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	83	17		76
	sekt. pryw. poza rolnict.	84	16	0	274
	prywatnym gosp. rolnym	88	12		50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	80	18	2	234
	501-750	81	17	2	187
	751-1000	85	14	1	191
	1001-1500	82	16	1	163
	Powyżej 1500 zł	82	18		136
Ocena własnych war. mater.	Złe	79	19	3	195
	Średnie	82	17	1	506
	Dobre	86	13	1	423
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	85	14	2	69
	Raz w tygodniu	85	14	1	556
	1-2 razy w miesiącu	85	13	2	170
	Kilka razy w roku	78	21	2	204
	W ogóle nie uczestniczy	77	22	1	126
Poglądy polityczne	Lewica	87	13		150
	Centrum	82	17	1	337
	Prawica	86	14	0	362
	Trudno powiedzieć	77	20	3	275

Tabela 3

		Czy Pan(i) sam(a) jest zadowolony(a) z własnej sylwetki, z własnego wyglądu zewnętrznego?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		76	22	2	1120
Płeć	Mężczyźni	85	14	1	535
	Kobiety	67	30	3	585
Wiek	18-24 lata	87	11	1	156
	25-34	82	17	1	212
	35-44	75	24	1	163
	45-54	75	23	2	201
	55-64	65	34	1	187
	65 lat i więcej	69	24	7	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	75	22	3	420
	Miasto do 20 tys.	72	27	1	154
	20-100 tys.	76	21	3	210
	101-500 tys.	79	19	2	181
	501 tys. i więcej mieszk.	74	25	1	155
Wykształcenie	Podstawowe	71	23	5	285
	Zasadnicze zawodowe	79	19	2	287
	Średnie	74	25	1	384
	Wyższe	79	20	1	164
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyszt.	70	30		93
	Średni personel, technicy	89	11		42
	Pracownicy adm.-biurowi	77	22	1	85
	Pracownicy usług	75	24	1	73
	Robotnicy wykwalifikowani	85	14	1	137
	Robotnicy niewykwalifik.	89	7	4	61
	Rolnicy	79	17	4	56
	Pracujący na własny rach.	82	16	2	38
Bierni zawodowo	Renciści	69	30	2	87
	Emeryci	65	30	6	241
	Uczniowie i studenci	86	14		81
	Bezrobotni	74	26		77
	Gospodynie domowe i inni	68	29	3	49
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	74	25	1	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	84	15	2	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	82	17	1	274
	prywatnym gosp. rolnym	85	10	5	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	72	27	2	234
	501-750	74	22	4	186
	751-1000	72	27	1	189
	1001-1500	73	26	2	163
	Powyżej 1500 zł	78	20	2	135
Ocena własnych war. mater.	Złe	63	34	3	193
	Średnie	73	23	4	505
	Dobre	84	16	0	422
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	75	23	1	69
	Raz w tygodniu	75	22	2	553
	1-2 razy w miesiącu	75	22	3	169
	Kilka razy w roku	75	24	1	204
	W ogóle nie uczestniczy	77	19	4	126
Poglądy polityczne	Lewica	69	31	0	150
	Centrum	76	22	2	336
	Prawica	78	20	2	360
	Trudno powiedzieć	76	21	4	274

Tabela 4

		Gdyby Pan(i) mógł/mogła, to czy coś by Pan(i) zmienił(a) w swojej sylwetce, w swoim wyglądzie zewnętrznym?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		43	54	3	1118
Płeć	Mężczyźni	36	63	1	533
	Kobiety	49	48	3	585
Wiek	18-24 lata	43	57	1	156
	25-34	45	53	2	212
	35-44	48	51	1	163
	45-54	48	51	1	199
	55-64	48	50	2	188
	65 lat i więcej	27	66	7	200
Miejsce zamieszkania	Wieś	40	58	3	419
	Miasto do 20 tys.	44	52	4	154
	20-100 tys.	42	57	1	208
	101-500 tys.	44	54	2	183
	501 tys. i więcej mieszk.	51	48	1	155
Wykształcenie	Podstawowe	32	63	5	284
	Zasadnicze zawodowe	35	63	2	285
	Średnie	50	48	2	385
	Wyższe	58	42	1	164
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	58	42		93
	Średni personel, technicy	64	36		42
	Pracownicy adm.-biurowi	61	38	1	85
	Pracownicy usług	41	57	2	73
	Robotnicy wykwalifikowani	28	69	4	137
	Robotnicy niewykwalifik.	32	66	2	61
	Rolnicy	35	65		56
	Pracujący na własny rach.	39	61		38
Bierni zawodowo	Renciści	42	55	3	86
	Emeryci	35	60	5	241
	Uczniowie i studenci	53	47		81
	Bezrobotni	43	56	2	77
	Gospodynie domowe i inni	61	39		47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	60	39	1	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	38	61	2	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	41	58	1	274
	prywatnym gosp. rolnym	31	69		50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	44	53	3	234
	501-750	42	55	3	186
	751-1000	46	54	0	190
	1001-1500	47	52	2	163
	Powyżej 1500 zł	52	45	3	135
Ocena własnych war. mater.	Złe	43	51	6	193
	Średnie	40	58	2	503
	Dobre	46	53	0	422
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	39	53	8	69
	Raz w tygodniu	40	57	2	553
	1-2 razy w miesiącu	44	55	1	169
	Kilka razy w roku	51	48	1	204
	W ogóle nie uczestniczy	43	56	2	124
Poglądy polityczne	Lewica	52	48		150
	Centrum	46	52	2	335
	Prawica	42	56	2	360
	Trudno powiedzieć	36	60	4	273